

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0565
Číslo materiálu	VY_32_INOVACE_48_J. NERUDA 2
Název školy	 Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola, Opava, příspěvková organizace
Autor	Mgr. Šárka Müllerová
Průřezové téma	Člověk v demokratické společnosti Informační a komunikační technologie
Tématický celek	Český jazyk a literatura - Májovci
Ročník	2.
Datum tvorby	22. 2. 2013
Datum a místo ověření	7. 3. 2013 – český jazyk a literatura 2. L
Druh učebního materiálu	Prezentace Umělecký text

Anotace	Seznámení s částí spisovatelovy tvorby formou spojení prezentace, učitelova výkladu a práce s uměleckým textem, prezentace může sloužit jako zápis učiva; Doplňuje učebnici, čítanku, pomáhá interpretaci samotného literárního díla; Inovativní je propojení výpočetní techniky s odbornou literaturou, s uměleckým textem a slovem učitele;
Klíčová slova	Arabeska, drobnokresba;
Metodický pokyn	Určeno k práci ve vyučovací hodině i k samostudiu; Možnosti využití – práce s pojmem „arabeska“, s uměleckým textem; samostatné vyhledávání pojmů, práce s odbornou literaturou - slovníky, při domácí práci i s internetem; Doplňující otázky je možné použít k domácí práci;
Pokud není uvedeno jinak, použitý materiál je z vlastních zdrojů autora	

prozaik

JAN NERUDA 2

ZÁKLADNÍ RYSY NERUDOVY PRÓZY

- × Realistické ztvárnění skutečnosti
- × Drobnokresba – specifický záběr na jednotlivé postavy
- × Epičnost, vtip, humor, sarkasmus, sociální cítění
- × Jazyk i větná stavba jsou blízké hovorové řeči, směřují ke stručnosti a úsečnosti
- × Volba básnických obrazů vychází ze snahy o přesné označení skutečnosti
- × Užití arabesky jako prozaického žánru

ARABESKA

- ✘ Původně označuje nástěnnou ornamentální malbu s motivy rostlin.
- ✘ **V literatuře je to prozaický žánr nevelkého rozsahu, jednoduché stavby i děje, který se zaměřuje na zachycení drobných událostí, prostředí a postav lehce ironizujícím tónem.**

PROZAICKÁ TVORBA

- ✘ Arabesky – soubor povídek, črt z pražského života (autobiografická – Byl darebákem)
- ✘ Různí lidé – drobné črty, původně fejetony o lidech z cesty na Balkán
- ✘ Povídky malostranské

POVÍDKY MALOSTRANSKÉ

- ✘ 13 krátkých próz arabeskového typu
- ✘ malostranský život z dob Nerudova mládí
- ✘ svérázné starosvětské prostředí
- ✘ svět maloměstských lidiček
- ✘ věrný obraz charakteristických lidských rysů a vlastností – výběr detailů
- ✘ střídání vážného tónu s humorem a satirou

DOPLŇTE SPRÁVNĚ NÁZVY NĚKTERÝCH POVÍDEK A ZAPIŠTE JE DO SEŠITU

- × Týden v ... domě
- × Pan Ryšánek a ... Schlegl
- × Přivedla ... na mizinu
- × O měkkém ... paní Rusky
- × Hastrman
- × Jak si pan Vorel ... pěnovku
- × U ... lilií

**ÚKOL: PŘEČTĚTE SI POVÍDKU - JAK SI PAN VOREL
NAKOUŘIL PĚNOVKU ¹⁾ - A ODPOVĚZTE NA OTÁZKY:**

**1) Čím se pan Vorel provinil, že si nezískal
důvěru**

lidí na Malé straně?

- ...

- ...

**2) Jak se chtěl pan Vorel starousedlíkům
přizpůsobit?**

**3) Jaká byla reakce lidí po první návštěvě jeho
krámku?**

DOPLŇUJÍCÍ ÚKOLY:

- 4) Převypravujte závěr povídky.**

- 5) Zhodnoťte první dva odstavce povídky po jazykové stránce.**

- 6) Ukažte na povídce rysy arabesky.**

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- ✘ 1) Martinková, Věra; Černínová, Jitka. Čítanka 2. Praha: Trizonia 1992, s. 212 - 216. ISBN 80-85573-05-9.